

הנחיות נציב שירות המדינה	זכויות משרתי מילואים
תאריך: יא' בשבט תשפ"ו, 29 בינואר 2026 מספר הנחיה: 3.8	עבודה בעת שירות מילואים פעיל

עבודה בעת שירות מילואים פעיל

הנוסח בלשון זכר-על-פי כללי השפה ופונה לכלל המינים

1. רקע

עם פרוץ מלחמת 'חרבות ברזל' ביום כ"ב בתשרי תשפ"ד (7 באוקטובר 2023), נקראו משרתי ומשרתות המילואים להתייצב לשירות פעיל באחוזי התייצבות גבוהים באופן משמעותי מימי שגרה. בשל הימשכות המלחמה ומורכבותה נדרשו, ועדיין נדרשות, תקופות שירות ארוכות באופן משמעותי מאלו שהיו נהוגות במצבי שגרה.

נוכח התפתחות המלחמה והמעבר ההדרגתי לשגרת חירום, נדרשות התאמות בשגרות העבודה וכללי ההעסקה במקרים בהם נדרשים העובדים לשירות מילואים בצו מילואים במקביל לעבודתם השגרתית.

נציבות שירות המדינה מעריכה ומוקירה את תרומתם של משרתי מערך המילואים, ורואה בהם כוח מכריע ומרכיב בסיסי בעוצמתו של צבא ההגנה לישראל.

זכויות משרתי המילואים נקבעו זה מכבר בסעיף [34.39 לתקשי"ר](#), אשר כולל היבטים רבים בדבר תנאי העסקתם, ובכלל אלו, התייחסות לצבירת שעות נוספות וכוננויות, צבירת ניסיון מקצועי וניהולי, שמירת זכויות בדבר ותק והגנה על המשרתים מפני פגיעה ביכולת הקידום שלהם בעקבות היעדרות בגין שירות מילואים.

אין בהנחיה זו כדי לגרוע מהזכויות וההגנות המוקנות למשרתי מילואים על-פי כל דין.

במצב החירום המתמשך, אשר בו משך והיקף שירות המילואים אינו כבמצב שגרה, כאמור, עובדי מדינה המשרתים במילואים משלבים בין מחויבויותיהם הצבאיות כמשרתי מילואים לבין מילוי תפקידם בשירות המדינה.

בתוך כך, משרת מילואים נושא באחריות להגנת ביטחון המדינה, ומצופה ממנו להקדיש את מלוא תשומת ליבו ומרצו למשימה הלאומית של הגנת המולדת, בעת מילוי תפקידו הצבאי. לצד זאת, עובד בשירות המדינה הינו נאמן של הציבור וכחלק מכך בהיותו עובד, מצופה ממנו להקדיש את מלוא תשומת ליבו למילוי התפקיד אליו התמנה, זאת על מנת לשמור על רציפות תפקודית ועל יציבות וצרכי המשק.

ביום ח' בכסלו תשפ"ה (9.12.2024), התקבלה [החלטת ממשלה מס' 2540](#) בנושא: **"הוקרה, סיוע ותגמול לחיילי מילואים המשרתים במלחמת 'חרבות ברזל' ותיקון החלטות ממשלה"** (להלן: **"החלטת הממשלה"**), שבה הוחלט כי לצורך התייעלות ובשים לב לצורך לאזן בין שירות המילואים לבין עבודה בשירות המדינה, נציבות שירות המדינה תקבע כללים לעבודה של עובדי מדינה במשרדי הממשלה בעת שירות מילואים. זאת, בהתאם לעקרונות הכוללים התייחסות למכסה חודשית של עבודה שתותר לעובדי מדינה במהלך שירות מילואים, תוך מתן עדיפות לחיילי מילואים הנמנים על המערך הלוחם וכן למפקדים במערך הלוחם.

בהתאם להחלטת הממשלה ובשים לב להתפתחות המלחמה והשלכותיה על המציאות האזרחית בישראל, בהנחיה זו יוגדרו כללים שיאפשרו יצירת איזון ושמירה על רציפות תפקודית של שירות

זכויות משרתי מילואים	הנחיות נציב שירות המדינה
עבודה בעת שירות מילואים פעיל	תאריך: יא' בשבט תשפ"ו, 29 בינואר 2026 מספר הנחיה: 3.8

המדינה וצה"ל, באופן שיבטיח את מיקוד מלוא תשומת לב העובד המשרת במילואים בעת מילוי משימתו הצבאית, ובמקביל את מילוי משרתו התקנית בשירות המדינה.

2. מטרת ההנחיה

מטרת הנחיה זו להגדיר כללים לעבודה של עובדי המדינה במקביל לשירות מילואים במהלך שגרת החירום הקיימת בעקבות פרוץ מלחמת חרבות ברזל והתפתחותה.

3. תחולה ותוקף

הנחיה זו חלה על כלל העובדים העונים להגדרות שבסעיף 4 ותוקפה מיום י"ב באדר תשפ"ו (1.3.2026) ועד ליום כ"א בטבת תשפ"ז (31.12.2026) או עד למועד מוקדם יותר, ככל שיקבע.

תוקף הנחיה זו כפוף להנחיות פרטניות שיוגדרו בתוך שגרת החירום כמצב חירום, בהתאם לצרכי השעה.

4. הגדרות

- א. עובד משרת מילואים: עובד מדינה שבידו צו (מכל סוג שהוא) פעיל לשירות מילואים.
- ב. משרת מילואים מהמערך הלוחם: משרת מילואים המשתייך למערך הלוחם, כפי שנקבע על ידי ראש ענף תכנון כוח אדם מילואים באגף כוח האדם, לפי פקודות צה"ל. יודגש כי לא מדובר במי שמחזיקים בתעודת לוחם אלא באישור ייעודי שיופק מטעם צה"ל או אישור של מפקדו (מ"פ ומעלה) או אישור של קצין משאבי אנוש של היחידה (משא"ן) בדרגת סרן לפחות לפי בקשת מפקד היחידה על כך שהוא משתייך ליחידה לוחמת, וזאת עבור שירות מילואים פעיל בתקופה הרלוונטית.
- ג. משרת מילואים שאינו לוחם: משרת מילואים המשרת ביחידה שאינה משתייכת למערך הלוחם. בכלל הגדרה זו, משרתי המילואים ביחידות המנהלה השונות ובהגמ"ר (הגנה מרחבית, לרבות כיתות כוננות מקומיות). יובהר כי כל עוד משרת המילואים אינו מחזיק באסמכתה המעידה על כך שהוא נמנה על המערך הלוחם לעניין תקופת המילואים הרלוונטית, כמפורט לעיל, יראו בו כמי שאינו נמנה על המערך הלוחם.
- ד. "יציאה בתפקיד" במסגרת העבודה: ביצוע משימה במסגרת תפקידו של העובד מחוץ למקום עבודתו הקבוע, העונה על התנאים המצטברים הבאים:
  - (1) היציאה הינה לצורך ביצוע משימה שהיא חלק מתחומי אחריות תפקידו של העובד במשרד ומבוצעת על ידו בשגרה.
  - (2) היציאה בוצעה בתיאום מראש עם הממונה ובאישורו, בהתאם [לנסמך 91.174\(א\)](#) לתקשי"ר.
  - (3) דיווח יציאה ב"תפקיד" יעשה על ידי העובד בדו"ח הנוכחות, תוך פירוט **מטרת היציאה בתפקיד ומיקומה הפיזי**.

זכויות משרתי מילואים	הנחיות נציב שירות המדינה
עבודה בעת שירות מילואים פעיל	תאריך: יא' בשבט תשפ"ו, 29 בינואר 2026 מספר הנחיה: 3.8

למען הסר ספק, יובהר, כי לא מדובר בעבודה מרחוק כהגדרתה ב**הנחיית נציב מס' 3.6** בנושא:

"גמישות תעסוקתית - עבודה מרחוק וביצוע שעות נוספות מרחוק" (להלן: "**הנחית נציב 3.6**"). עוד יובהר כי חל איסור על דיווח יציאה בתפקיד בגין עבודה מרחוק.

ה. **שעות עבודה במילואים**: שעות עבודה מחוץ למקום עבודתו הקבוע של העובד או שאינו במתקן אחר של המשרד, בהתאם לסעיף 6 ב' שלהלן.

ו. **ועדה לתיאום מילואים (ולת"ם)**: תפקיד הולת"ם הינו לתאם בין צורכי המשק לבין צורכי צה"ל בעניין קריאתם של חיילי מילואים בעלי צו מילואים פעיל לשירות. בתוך כך, תפקידה לקבוע מתי עדיפים צרכי המשק האזרחי על צרכי צה"ל, ולהיפך. זאת, בהתאם **לפקודת המטכ"ל מס' 31.0603**, בנושא: "**דחיית או קיצור שירות מילואים מסיבות משקיות ולימודים בבתי ספר גבוהים - ולת"ם**", מיום 16.2.1997 (להלן: "**פקודת המטכ"ל**").

5. **עקרונות לעבודה במקביל לשירות מילואים**

א. בהתאם **לנסמן 34.311(א)** לתקשי"ר, "קיבל עובד צו התייצבות לשירות מילואים ליום אחד או לתקופה ממושכת יותר, יודיע על כך למנהל יחידתו לכל המאוחר יום אחרי קבלת הצו".

ב. בהתאם **לנסמן 34.371(ב)** לתקשי"ר "הגעה לעבודה במהלך שירות מילואים פעיל תתאפשר רק בימי עבודה בתיאום עם הממונה, ולא תתאפשר בימים שאינם ימי עבודה כגון: ימי מנוחה, ימי מועד, חופשה מרוכזת, ימי שבתון וכדומה".

אמות מידה לבחינה במסגרת התיאום עם הממונה: במטרה לאפשר לעובד להקדיש את מלוא תשומת ליבו ומרצו למשימה הצבאית בעת שירות המילואים כאמור, במסגרת הליך התיאום אשר מאפשר שילוב עבודה עם שירות המילואים, מוצע כי הממונה יבחן את נחיצות עבודתו של העובד במקביל לשירות המילואים, ובתוך כך: ייחודיות סמכויותיו של העובד בתפקידו, הרכב מצבת העובדים בנקודת הזמן הנוכחית, צרכי המערכת בנקודת הזמן ביחס לתכנית העבודה השנתית, משך ההיעדרות הצפויה של העובד ביחס למשימותיו במשרד.

במסגרת התיאום הנדרש להגעתו של עובד זה כאמור, כחלק מבחינת אמות המידה, על הממונה לגלות גמישות והתחשבות ככל הניתן באילוצי הזמן של העובד ובפניותו המוגבלת לעבודה במקביל לשירות המילואים.

למען הסר ספק, יובהר, כי דיווח "מילואים" אינו נספר לשעות התקן של העובד, ובכל מקרה בו העובד נדרש לעבודה במקביל לשירות המילואים יש לדווח על פי ההגדרות שיפורטו להלן (נוכחות במשרד, שעות עבודה במילואים, יציאה בתפקיד וכו').

ג. **מכסת שעות עבודה**: בהתאם להחלטת הממשלה, בהנחיה זו תיקבע מכסת שעות מקסימלית לעבודה במקביל לשירות מילואים. בסמכות האחראי במשרד להגדיר לעובד מכסת שעות עבודה במקביל לשירות מילואים, בהתאם למכסות שמפורטות בסעיף 6 להלן ועד לתקרתן. יובהר, כי בהתאם להחלטת הממשלה, ניצול השעות שבמכסה לא יתאפשר במהלך ימי ההתארגנות.

זכויות משרתי מילואים	הנחיות נציב שירות המדינה
עבודה בעת שירות מילואים פעיל	תאריך: יא' בשבט תשפ"ו, 29 בינואר 2026 מספר הנחיה: 3.8

- לאחר ניצול מכסת השעות שאושרה על-ידי האחראי בהתאם לפירוט שלהלן, תיחסם האפשרות לדיווח עבודה במקביל לשירות מילואים.
- מכסת שעות העבודה המפורטת בהנחיה זו, מוגדרת לעובד במשרה במלאה. לעובד במשרה חלקית, תינתן מכסת שעות בהתאם לחלקיות משרתו ביחס לעובד במשרה מלאה.
- מכסת שעות העבודה ניתנת לניצול באותו חודש קלנדרי בלבד - כלומר, אינה ניתנת לצבירה.
- ד. דיווח עבודה ושירות מילואים במקביל באותה יחידה במשרד: עובד שתפקידו בשירות המדינה הינו ביחידה בה הוא משרת במילואים, לא יוכל לדווח את שניהם במקביל. שאלות בנושא זה יש להפנות לממונה הרלוונטי בנציבות שירות המדינה (משרדי הממשלה ויח' הסמך, מערכת הבריאות ומערכת הביטחון והחוף).
- ה. בהתאם להנחית נציב 3.6, משרתי מילואים אינם רשאים לדווח "שעות נוספות מהבית" או "עבודה מרחוק" במהלך שירות המילואים.
- ו. במקרים חריגים בהם קיים צורך משקי (ארגוני או הנוגע לכלל שירות המדינה), ניתן להגיש בקשה לשחרור עובד משירות המילואים אליו נקרא, באמצעות הוולת"ס, בהתאם לפקודת המטכ"ל.
- ז. כלל האישורים לעיל הינם בכפוף להימצאות מקור תקציבי במשרד.

6. היקף ושעות העבודה

א. שעות עבודה במשרד או ביציאה בתפקיד:

- (1) מכסת שעות עבודה המותרת במקביל לשירות מילואים במסגרת נוכחות במשרד או ביציאה בתפקיד, היא עד 40 שעות עבודה בחודש קלנדרי לעובד המשרת במילואים.
- (2) עובד המשרת במילואים רשאי להגיע פיזית למקום עבודתו הקבוע לצורך ביצוע עבודתו, במקביל לשירות מילואים, בכפוף לתיאום עם הממונה מראש בדבר מועד הגעתו למשרד, כמפורט בסעיף 5' לעיל.
- (3) לצורך ביצוע שעות עבודה לפי סעיף זה, רשאי האחראי במשרד לאשר לעובד המשרת במילואים, בתיאום עם הממונה, הגעה פיזית לעבודה ממתקן אחר של המשרד שאינו מקום עבודתו הקבוע, ובלבד שאין בכך פגיעה ביכולתו של העובד למלא את תפקידו כנדרש, וכן בכפוף לדיווח ורישום נוכחות כנדרש.
- (4) ביצוע שעות "יציאה בתפקיד" במהלך שירות מילואים יאושר בכפוף לעמידה בתנאים המצטברים שפורטו בהגדרה בסעיף 4' לעיל. שעות יציאה בתפקיד יכללו במכסה המאושרת לשעות עבודה כמפורט לעיל, ולא ישמשו לביצוע שעות עבודה מרחוק.
- (5) לאחר ניצול מלוא המכסה כאמור, רשאי האחראי במשרד לאשר מכסה נוספת של עד 10 שעות לטובת עבודה במקביל לשירות המילואים, אשר ידווחו בהתאם לעקרונות שבסעיף זה. יובהר, כי לא תתאפשר החרגה נוספת.

זכויות משרתי מילואים	הנחיות נציב שירות המדינה
עבודה בעת שירות מילואים פעיל	תאריך: יא' בשבט תשפ"ו, 29 בינואר 2026 מספר הנחיה: 3.8

ב. שעות עבודה במילואים:

כאמור, בהתאם להנחית נציב 3.6, משרתי מילואים אינם רשאים לדווח ביצוע שעות נוספות מהבית או עבודה מרחוק בזמן שירות המילואים. עם זאת, נוכח הימשכות המלחמה ושירות מילואים לפרקי זמן ממושכים הוחלט לאפשר למשרתי המילואים עבודה במקביל לשירות המילואים, ללא מגבלת מיקום.

"שעות עבודה במילואים" יהיו לפי המכסות המפורטות להלן, ובכפוף ליכולתו של העובד לבצע את המשימות הנדרשות במסגרת תפקידו כנדרש. למען הסר ספק, יצוין כי אין באמור כדי לגרוע מסמכותו של האחראי במשרד כמפורט בסעיף ג' 5.5 לעיל.

(1) משרת מילואים מהמערך הלוחם

מכסת השעות למערך הלוחם מוגדרת בשים לב לכך ששירות המילואים של הנמנים על מערך זה, מאופיין בגמישות מוגבלת לניהול זמנם בשילוב עבודתם במקביל לשירות המילואים, ובהתחשב בהחלטת הממשלה הקובעת מתן עדיפות למערך זה.

א. עובד הנמנה על המערך הלוחם - באפשרות עובד זה, לבצע עד 20 "שעות עבודה במילואים" בכל חודש קלנדרי, במהלך שירות המילואים, בנוסף למכסת השעות המפורטת בסעיף 6 א' לעיל.

ב. עובד שהוא מפקד (חייל שמשרת בתפקיד פיקודי כהגדרתו בפקודות צה"ל) מהמערך הלוחם - באפשרות עובד זה, לבצע עד 20 "שעות עבודה במילואים", בנוסף למכסות המפורטות בסעיף 6 א' ובסעיף 6 ב'(1) (א) לעיל – קרי, עד 40 "שעות עבודה במילואים" בכל חודש קלנדרי.

(2) משרת מילואים שאינו לוחם

באפשרות עובד שהוא משרת מילואים שאינו לוחם, לבצע עד 8 "שעות עבודה במילואים" בכל חודש קלנדרי, מתוך מכסת השעות המפורטת בסעיף 6 א' לעיל.

(3) ככלל, מתוך המכסות האמורות, דיווח "שעות עבודה במילואים", יהיה לפי הפירוט הבא: "עובד הנמנה על המערך הלוחם" - עד 8 שעות בשבוע; "עובד שהוא מפקד מהמערך הלוחם" - עד 10 שעות בשבוע; "משרת מילואים שאינו לוחם" - עד 8 שעות בשבוע.

לצד זאת, בסמכות האחראי במשרד לאשר לעובד חלוקה של המכסה ל"שעות עבודה במילואים" המפורטת לעיל, באופן שונה, זאת בין היתר בשים לב לתנאים המצטברים שלהלן, לצרכי הארגון ולאורך תקופת המילואים, ובלבד שלא תתבצע חריגה מתקרת המכסה שמוגדרת לעובד.

זכויות משרתי מילואים	הנחיות נציב שירות המדינה
עבודה בעת שירות מילואים פעיל	תאריך: יא' בשבט תשפ"ו, 29 בינואר 2026 מספר הנחיה: 3.8

ג. תנאים מצטברים לביצוע "שעות עבודה במילואים":

- (1) קיומו של צו מילואים פעיל לשירות;
- (2) קבלת אישור מאת הממונה הישיר, שיינתן בשים לב לאמות המידה שפורטו בסעיף 5ב' לעיל, וכן בכפוף ליכולתו של העובד לבצע את המשימות הנדרשות במסגרת התפקיד;
- (3) הצגת אישור פרטני מראש לעבוד בזמן נתון בהתאם לנוסח שבנספח א' להנחיה זו, אשר יינתן למשרת המילואים מטעם מפקד מסגרת או סגנו ביחידת המילואים, זאת בהתאם לשיקול דעתם. במידת הצורך האישור יתייחס גם למשך זמן העבודה האפשרי, תוך התחשבות בצורכי שירות המילואים.

7. יישום

דוגמה להקצאת מכסות: עובד מהמערך הלוחם שאינו מפקד הנקרא לשירות מילואים, רשאי, בכפוף לאישור האחראי במשרד כמפורט לעיל, לדווח מכסת שעות עבודה כמפורט בסעיף 6א', קרי עד 40 שעות חודשיות. בנוסף למכסה זו, משרת מילואים זה, יוכל לדווח עד 20 "שעות עבודה במילואים", כמפורט בסעיף 6ב'(1)(א) ובכפוף לחלוקת המכסות השבועית כמפורט לעיל.

8. בקרה מדידה והערכת ביצועים

שגרות דיווח ובקרה - תכלית שגרות הדיווח, לאפשר לאחראי במשרד/יחידת סמך/ בית החולים ולמנהל ההון האנושי, יכולת בקרה עיתית וסדורה אחר יישום הנחיות הנציב, וכן לאפשר להנהלת נציבות שירות המדינה להעריך את מידת יישום המדיניות ולבצע פעילויות מתקנות ככל שידרש.

- א. בקרה שוטפת - על האחראי לוודא עמידה בהוראות ההנחיה;
- ב. דיווח נוכחות במערכות המידע - באחריות האחראי ויחידת ההון האנושי להקפיד על ביצוע רישום ודיווחי העובד במערכות המידע;
- ג. האחראי ו/או הממונה על הנוכחות במשרד/ יחידת סמך/ בית חולים, יגיש בחודשים אוגוסט ונובמבר 2026, דו"ח שבו פירוט בדבר אופן יישום הנחיה זו במשרד/ יחידת סמך/ בית חולים, לגורמים הבאים בנציבות שירות המדינה:

- (1) הממונה על המערכת על פי העניין (משרדי הממשלה ויחידות הסמך, בריאות, בטחון וחוץ);
- (2) מנהל אגף בכיר לתכנון אסטרטגי ומדיניות;
- (3) מנהלת אגף בכיר בקרת ניהול ההון האנושי.
- ד. במועד שייקבע, תתקיים בקרה, מדידה והערכת ביצועים מערכתית על ידי אגף בכיר לבקרת ההון האנושי בשירות המדינה בהתקיים מערכת טכנולוגית תומכת אשר תאפשר את איסוף הנתונים להערכת המדיניות הקבועה בהנחיה זו ולמידת יישומה.

הנחיות נציב שירות המדינה	זכויות משרתי מילואים
תאריך: יא' בשבט תשפ"ו, 29 בינואר 2026 מספר הנחיה: 3.8	עבודה בעת שירות מילואים פעיל

נספח א'

אישור פרטני לעבודה בזמן נתון במקביל לשירות מילואים

הריני לאשר כי משרת המילואים:

שם פרטי _____ שם משפחה _____ מספר אישי _____

המשרת ביחידה _____ אשר בידו צו מילואים פעיל בימים: _____, הינו מורשה לעבוד במסגרת תפקידו בשירות המדינה, במהלך התקופה _____, במקביל לשירות המילואים, וזאת בהתאם לצרכים המשתנים מעת לעת.

אישור זה ניתן ע"י מפקד מסגרת ביחידת המילואים או סגנו (להלן פרטיו):

שם מלא _____ מספר אישי _____ דרגה _____ חתימה _____

*באחריות משרת המילואים לתאם את זמני/משכי ביצוע העבודה כאמור, מול המפקד והממונה הישיר, בפרק הזמן שאושר לעיל.

**אישור זה יינתן בכפוף לתחולה ותוקף של הנחיה זו, כמפורט בסעיף 3 לעיל.